

רשומות

הצעות חוק

24 בינואר 1994

2240

י"ב בשבט התשנ"ד

עמוד

180	הצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 24), התשנ"ד-1994
181	הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 96) (קופת גמל - עסקאות בניירות ערך זרים), התשנ"ד-1994

[753]

הצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 24), התשנ"ד-1994

1. בסיפא 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961¹ (להלן – החוק העיקרי), בהגדרת "קרקע חקלאית" –

(1) במקום פסקה (1) יבוא:

"קרקע שבתכנית על פי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965² (להלן – התכנית), יועדה לחקלאות או יועדה לשמורת טבע כהגדרתה בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ב-1992³, למעט קרקע כאמור שאף שיועדה לחקלאות, נותן, לפי התכנית, לבנות עליה דירת מגורים."

(2) בפסקה (2), כסופה יבוא "שהיתה בידי בעליה ביום י"ח בטבת התשנ"ד (1 בינואר 1994) (להלן – היום הקובע); לענין זה יראו קרקע כאמור כאילו היתה בידי בעליה ביום הקובע גם אם הוא קיבל אותה כירושה או במתנה מבן זוגו או מהורה או מהורה של בן זוגו לאחר היום הקובע, ובלבד שהמוריש או נותן המתנה, לפי הענין, היה בעליה ביום הקובע."

ד ב ר י ה ס ב ר

כי הקרקע משמשת בחקלאות או כי אינה ראויה לשמש בחקלאות, ולקבוע כי כאשר הקרקע מיועדת לחקלאות לפי תכנית בנין ערים היא תיחשב תמיד קרקע חקלאית. יש לציין כי לעתים ישנה קרקע הראויה לשמש בחקלאות, אך מכחינה כלכלית לא כראוי לבעליה לעבדה, למשל בגלל זוסר בהקצאת מים או בשל היות חלקת הקרקע קטנה. החוק בנוסחו היום קובע כי בעלים של קרקע חקלאית כאמור חייב במס רכוש לגביה אם לא עובדה בפועל.

הניסיון מורה כי הכרזות על קרקע כ"קרקע חקלאית", לא עודכנו במשך שנים, וכי קרקעות שיועדו במשך שנים למטרות אחרות, ההכרזות לגביהן כ"קרקע חקלאית" טרם בוטלו. בפועל קיימות היום קרקעות המשמשות או המיועדות לשמש לתעשייה או למסחר אך ההכרזה לגביהן כקרקע חקלאית טרם בוטלה. לפיכך, מוצע להשמיט מתוך ההגדרה את הקביעה שלפיה קרקע חקלאית היא קרקע שהוכרזה כ"קרקע חקלאית".

פסקה (2)

הגדרת קרקע חקלאית הינה כאמור קרקע שאיננה מיועדת לחקלאות לפי תכנית בנין ערים, אולם היא משמשת לבעליה במשקו החקלאי שממנו עיקר פרנסתו. בחוק קיימת קביעה הבאה להקל עם אותם חקלאים שהקימו את משקיהם החקלאיים בתקופה שקרקע היתה מיועדת לחקלאות, אולם עקב התפתחות האזור שונה ייעוד הקרקע לקרקע שאינה מיועדת לחקלאות, בעוד שלפי החוק הקיים רואים קרקע כאמור כקרקע חקלאית.

1. הגדרת "קרקע חקלאית" בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961 (להלן – החוק), היא כלהלן:

(1) "קרקע שיועדה לחקלאות בתכנית על פי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, או שהוכרזה כקרקע חקלאית על פי סעיף 5 לתוספת הראשונה לחוק האמור, והכל אם בשנת המס היא משמשת בחקלאות או שהיא שימשה בחקלאות בשנה שקדמה לשנת המס, או שאיננה ראויה לשמש בחקלאות."

(2) קרקע המשמשת לעסק במשקו החקלאי של בעליה שהוא חקלאי."

פסקה (1)

מוצע לשנות את הגדרת "קרקע חקלאית" בחוק ולקבוע כי קרקע תיחשב קרקע חקלאית אם היא יועדה לחקלאות או לשמורת טבע בתכנית על פי חוק התכנון והבניה, בלי שיהיה צורך לבדוק האם הקרקע משמשת לחקלאות או ראויה לשמש בחקלאות; קביעה כאמור תקל על אלפי בעלי קרקעות.

הואיל ומס רכוש הינו מס שנתי, על המנהל לקבוע מדי שנה אם התקיימו התנאים המפורטים בהגדרת "קרקע חקלאית". מידע לענין זה ניתן להשיג על ידי ביקור במקום או על ידי ררישת הצהרה ומסמכים אחרים מבעלי הקרקע החקלאית. מוצע לפטור את בעלי הקרקעות מחובת ההוכחה

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 100; התשנ"ב, עמ' 176.
² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
³ ס"ח התשנ"ב, עמ' 230.

2. בסעיף 13 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א) אחרי "שוויה של קרקע" יבוא "שהיתה בידי תיקון סעיף 13 בעליה ביום י"ח בטבת התשנ"ד (1 בינואר 1994)".

3. תחילתו של חוק זה בשנת המס 1994.

תחילה

דברי הסבר

זהו נוסחה של פסקה (3) להגדרת קרקע:

(3) קרקע שביום ט' באדר ב' התשמ"א (15 במרס 1981) היו עליה מטעים ואיננה קרקע חקלאית;

החוק בנוסחו היום קובע, אם כן, כי קרקע שאיננה קרקע המיועדת לחקלאות, ועיקר פרנסתו של בעליה איננה מאותה קרקע, יראו אותה כקרקע שאינה חקלאית. כדי לא לפגוע במי שהיו בעלי מטעים לפני התיקון האמור, נקבע כי לגבי קרקע שעליה מטעים שניתעו לפני היכנס התיקון האמור לתוקפו, יוקטן שוויה של הקרקע בסכום שנקבע, המתעדכן בכל שנה. הסכום לשנת המס 1993 הוא 27,120 ש"ח לדונם.

מוצע לקבוע כי הקלה זו תמשוך לחול רק על קרקע כאמור שהיתה בידי בעליה ביום 1 בינואר 1994 או לגבי קרקע כאמור שתעבור בירושה לידי בעליה החל ביום האמור, אולם לא תחול לגבי קרקע כאמור שתימכר החל ביום האמור, כאשר הרוכש אותה יודע כי אינה מיועדת לחקלאות. שוויון הכלכלי של קרקעות כאמור הוא בדרך כלל גבוה בהרבה משוויה של קרקע חקלאית.

סעיף 3 חלק מבעלי הקרקעות משלמים את המס בתחילת השנה, וכדי שלא יהיה צורך בהחזרי מס בעקבות התיקונים בחוק, מוצע לקבוע כי תחולת חוק זה תהיה משנת המס 1994 ואילך.

מוצע לקבוע כי יראו קרקע כקרקע חקלאית רק אם היתה בידי בעליה ביום י"ח בטבת התשנ"ד (1 בינואר 1994) או אם הוא קיבל אותה בירושה לאחר מכן מידי מי שהיה בעליה ביום 1 בינואר 1994. קרקע כאמור, שתימכר החל בשנת 1994 לא תהיה עוד קרקע חקלאית בידי בעליה החדשים, מאחר שרכש אותה בידיעה שהיא איננה מיועדת לחקלאות.

סעיף 2 מוצע לבטל את הוראת סעיף 13(א) לחוק הקובעת הקטנה של שווי קרקע שעליה מטעים, לגבי מי שירכשו קרקע כאמור אחרי יום י"ח בטבת התשנ"ד (1 בינואר 1994).

סעיף 13 לחוק, כפי שנקבע בתיקון מס' 16 לחוק (פורסם בס"ח התשמ"א, עמ' 200) קובע לאמור:

"שווים של מטעים שהם קרקע

13. (א) שוויה של קרקע שעליה מטע, כאמור בפסקה (3) להגדרת קרקע, הוא שווי השוק שלה בניכוי סכום של 32,000 שקלים לכל דונם או חלק יחסי מסכום זה לחלק של דונם.

(ב) הסכום שבסעיף קטן (א) יותאם לכל שנת מס לפי שיעור העליה של מדד המחירים לצרכן שנתפרסם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ב-15 בספטמבר שלפני אותה שנה, ביחס למדד כאמור שנתפרסם במועד כאמור בשנה שקרמה לאותה שנה; הסכומים המתואמים יעוגלו ל-100 השקלים הקרובים."

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הבנסה (מס' 96) (קופת גמל - עסקאות בניירות ערך זרים), התשנ"ד-1994 [754]

תיקון סעיף 2129

1. בסעיף 2129 לפקודת מס הבנסה -

(א) בכותרת השוליים, אחרי "מקרקעין" יבוא "ומניירות ערך זרים";

(ב) האמור בו יסומן (א), ואחריו יבוא:

"(ב) על אף האמור בכל דין במכירת ניירות ערך זרים בידי קופת גמל יהול על רווח ההון הריאלי מס בשיעור של 35%.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשנ"ג, עמ' 174 ועמ' 190.

(ג) על אף האמור בסעיף 9(2), הכנסה של קופת גמל מריבית או מדיבידנד על ניירות ערך זרים, תהיה חייבת במס בשיעור של 35%.

(ד) בסעיף זה -

"קופת גמל" - כהגדרתה בסעיף 9(2);

"ניירות ערך זרים" - כהגדרתם בסעיף 16ה;

"רווח הון ריאלי" - רווח הון פחות הסכום האינפלציוני שיהושב כך שידאו בבסיס לחישוב המדר את שער המטבע בו נרכשו ניירות הערך הזרים.

ד ב ר י ה ס ב ר

ונקבע בו שיעור מס של 35% על ריבית או על דיבידנד מניירות ערך זרים. שיעור מס זה הוטל גם על קרן נאמנות.

מוצע להחיל הוראות דומות על קופות גמל המחזיקות בניירות ערך זרים. היום נהנות קופות הגמל מפטור ממס על פי הוראת סעיף 9(2) לפקודה לגבי ריבית ודיבידנד וכן לגבי רווח הון ממכירת ניירות ערך זרים, ובלבד שהכנסה האמורה אינה הכנסה מעסק, לאור חיוב יחידים וקרנות נאמנות במס בשיעור של 35% כאמור לעיל, מוצע לקבוע שיעור מס זהה לגבי קופות גמל.

מוצע לקבוע כי קופת גמל תהיה חייבת במס בשיעור של 35% לגבי הכנסתה ממכירת ניירות ערך זרים ולגבי ריבית ודיבידנד על ניירות ערך זרים.

בתיקון מס' 90 לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה), הוסמך שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע שיעור מס מופחת לגבי הכנסות מריבית או מדיבידנד על ניירות ערך זרים (סעיף 16 לפקודה).

על פי סעיף זה תוקן צו מס הכנסה (הנחה במס על הכנסות חוץ של תושב ישראל) (תיקון), התשנ"ב-1992.